

KIYI KENAR ÇİZGİSİ TESPİTİ VE KIYI KENAR ÇİZGİSİNE BAĞLI UYGULAMALAR.

SAYIT ALTIN

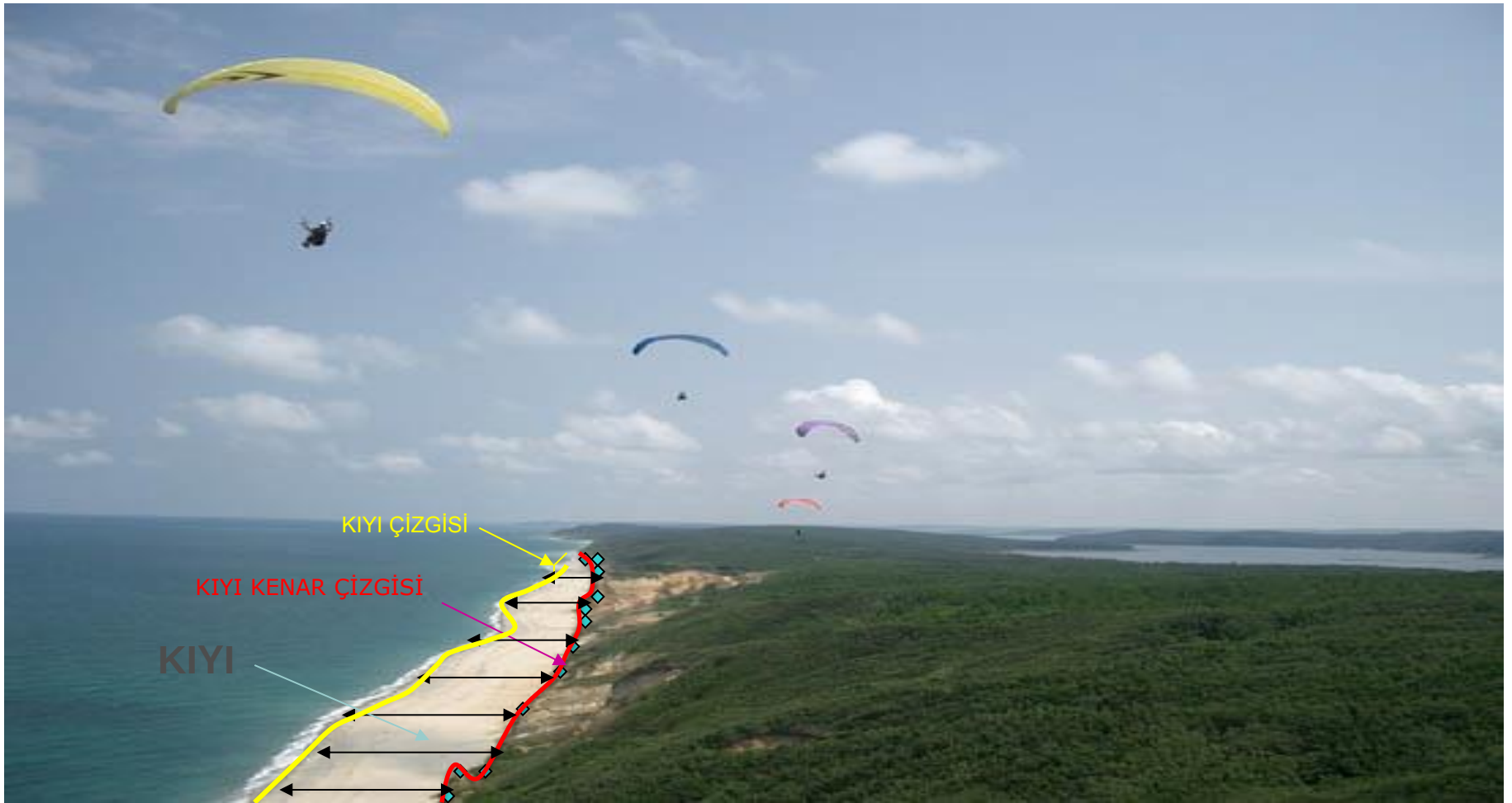
Bilindiđi üzere ülkemizin üç tarafı denizlerle çevrili ve bünyesinde bir çok gl ve akarsuyu barındırmaktadır. Bu nedenle de ülkemizin deniz, tabii ve suni gl ve akarsu kıyıları ile bu yerlerin etkisinde olan ve devamı niteliğinde bulunan sahil şeritlerinin doğal ve kültürel özelliklerini gözeterek koruma ve toplum yararlanmasına açık, kamu yararına kullanma esaslarını tespit etmek amacıyla yasal düzenlemeler yapılmış, son olarak ta bu amaçla 3621 Sayılı Kıyı Kanunu yrrlēe girmiştir.

- **Kıyı Çizgisi:** Deniz, göl ve akarsuların taşkın durumları dışında suyun kara parçasına değdiği noktaların birleşmesinden oluşan meteorolojik olaylara göre değişen doğal çizgidir.

- **Kıyı Kenar Çizgisi:** Deniz, tabii ve suni göl ve akarsuların, alçak basık kıyı özelliği gösteren kesimlerinde kıyı çizgisinden sonra kara yönünde su hareketlerinin oluşturduğu kumsal ve kıyı kumullarından oluşan kumluk, çakıllık, kayalık, taşlık, sazlık, bataklık ve benzeri alanların doğal sınırı, dar-yüksek kıyı özelliği gösteren yerlerde ise şev ya da falezin üst sınırıdır.

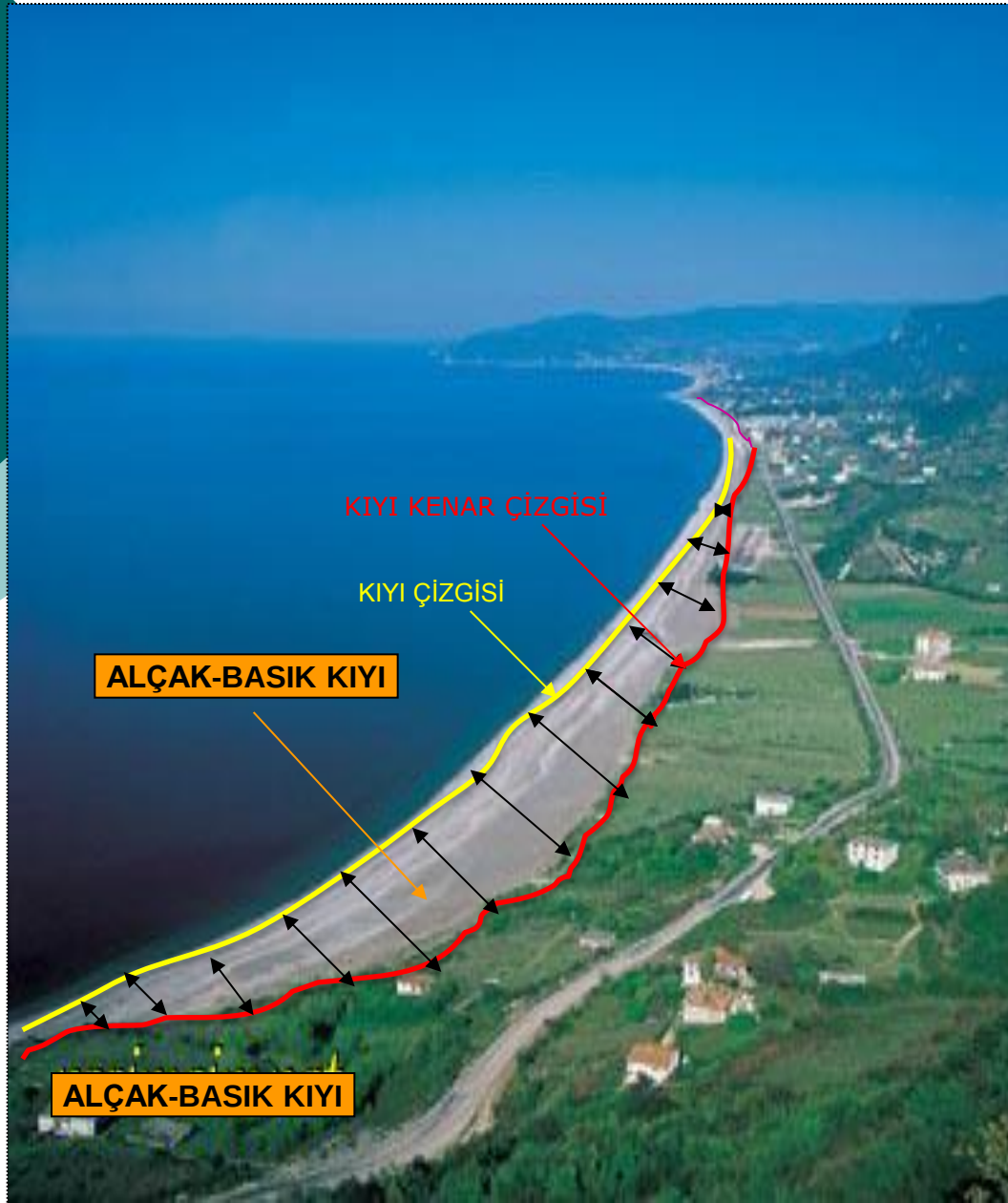

- **Kıyı :** Kıyı çizgisi ile kıyı kenar çizgisi arasında kalan alandır.

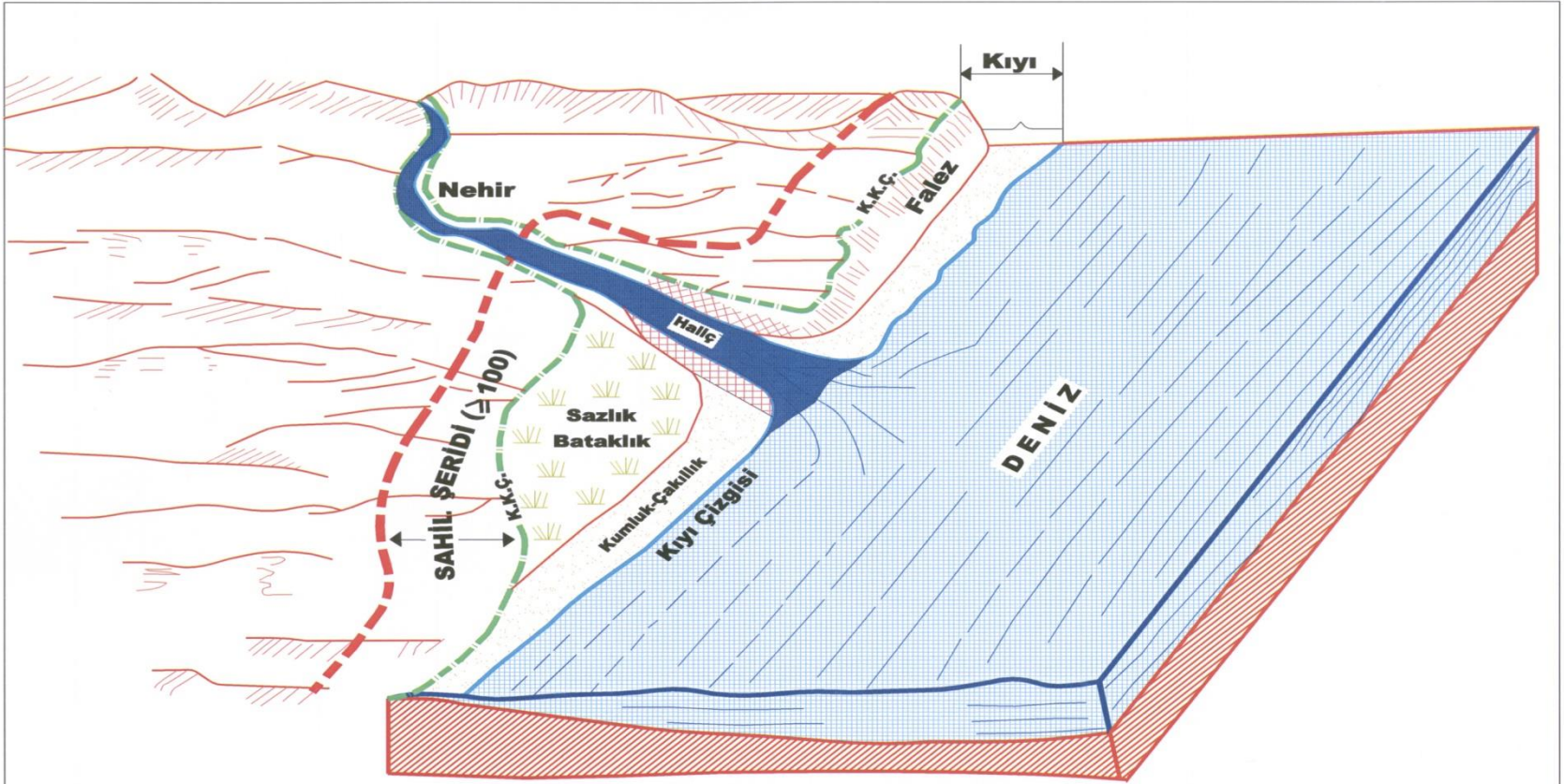
Dar-Yüksek Kıyı: Plaj ya da abrozyon platformu olmayan veya çok dar olan şev veya falezle son bulan kıyılardır.

Alçak-Basık Kıyı : Kıyı çizgisinden sonra da devam eden kıyı hareketlerinin oluşturduğu plaj, hareketli ve sabit kumulları da içeren kıyı kordonu lagün gölü, lagün alanları, sazlık, bataklık ile kumluk, çakıllık, taşlık ve kayalık alanları içeren kıyılardır.

KIYI KANUNUNDA GEÇEN KAVRAMLAR

Şekil 1 - Kıy Bölgesinin Başlıca Yapı Şekilleri

KIYI KENAR ÇİZGİSİ TESPİTİ İKİ FARKLI ŞEKİLDE GÜNDEME GELMEKTEKEDİR

1

**İLGİLİSİNİN
TALEBİ
ÜZERİNE**

**HALİHAZIR HARİTANIN VALİLİĞE
TESLİMİNDEN İTİBAREN 3 AY
İÇERİSİNDE K.K.Ç TESPİTİ
SONUÇLANDIRILIR**

2

**VALİLİKLERCE
HAZIRLANAN
K.K.Ç YILLIK
TESPİT
PROGRAMI**

**PROGRAMDA BELİRTİLEN
SÜRE İÇERİSİNDE K.K.Ç
TESPİTİ SONUÇLANDIRILIR**

KIYI KENAR ÇİZGİSİ TESPİT KOMİSYONUNUN OLUŞUMU

1

ZİRAAT MÜHENDİSİ

2

HARİTA MÜHENDİSİ

3

MİMAR-ŞEHİR PLANCISI

4

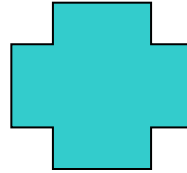

JEOLOJİ MÜH.-JEOLOG-
JEOMORFOLOG

5

İNŞAAT MÜHENDİSİ

ARKEOLOG

MADEN MÜHENDİSİ

6

ZİRAAT MÜHENDİSİ

7

JEOLOJİ MÜH.-JEOLOG-
JEOMORFOLOG

8

HARİTA MÜHENDİSİ

KIYI KENAR ÇİZGİSİNİN ARAZİDE TESPİTİ

**K.K.Ç TESPİT KOMİSYONU
ARAZİ ÇALIŞMASI**

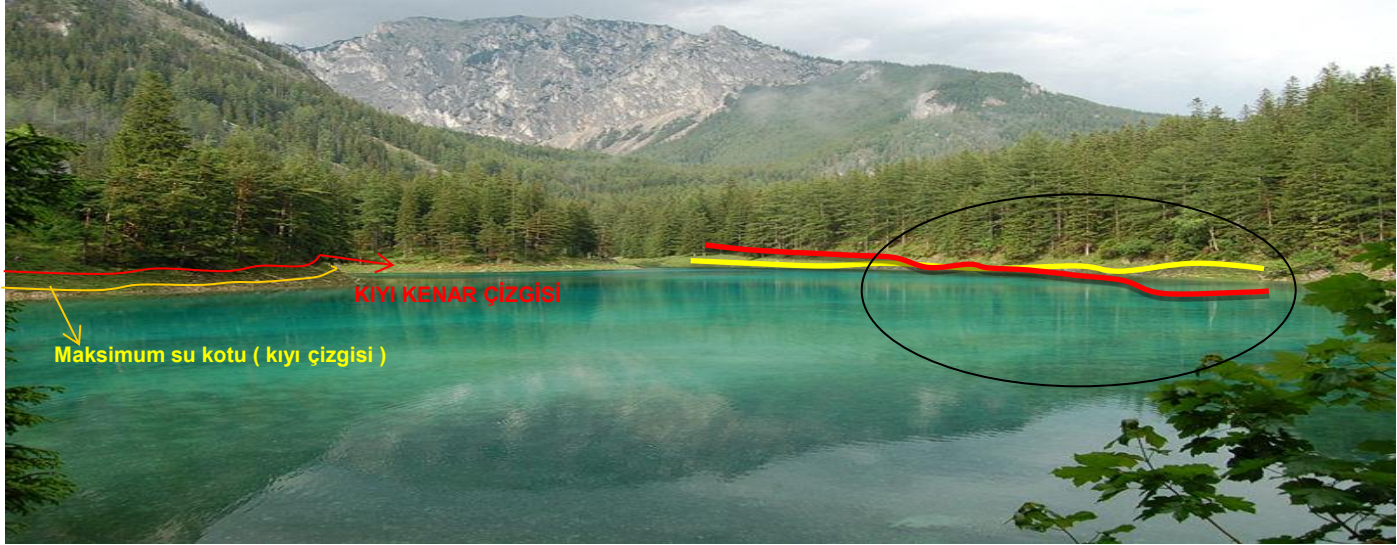

**ARAZİDE K.K.Ç.NİN YERİ BELİRLENEREK K.K.Ç
Nİ OLUŞTURAN NOKTALARIN BELİRLENMESİ**

**K.K.Ç Nİ OLUŞURAN
KIRIK NOKTALARIN
ÖLÇÜMÜNÜN
YAPILMASI**

Tabii ve Suni Göllerde kıyı kenar çizgisi tespiti:

Kıyı kanununda hangi göllerin yada hangi büyüklükteki göllerin kıyı kenar çizgisi tespitine konu olacağına dair bir ayırım yapılmadığından bütün tabii ve suni göller kıyı kenar çizgisi tespitine tabi bulunmaktadır.

Tabii ve suni göllerde kıyı kenar çizgisi tespiti yapılır iken öncelikle kıyı kenar çizgisi tespiti yapılacak göle ilişkin maksimum su kotunun resmi yazı ile D.S.İ Genel Müdürlüğünden öğrenilmesi gerekmektedir.D.S.İ Genel Müdürlüğünce bildirilen maksimum su kotu göle ilişkin kıyı çizgisini oluşturduğundan mevcut durumdaki su seviyesi maksimum su kotunun çok altında dahi olsa tespit edilecek kıyı kenar çizgisi hiçbir şekilde bu maksimum su kotunun altında kalmayacak şekilde tespit edilmemesi gerekmektedir.

Akarsularda kıyı kenar çizgisi tespiti:

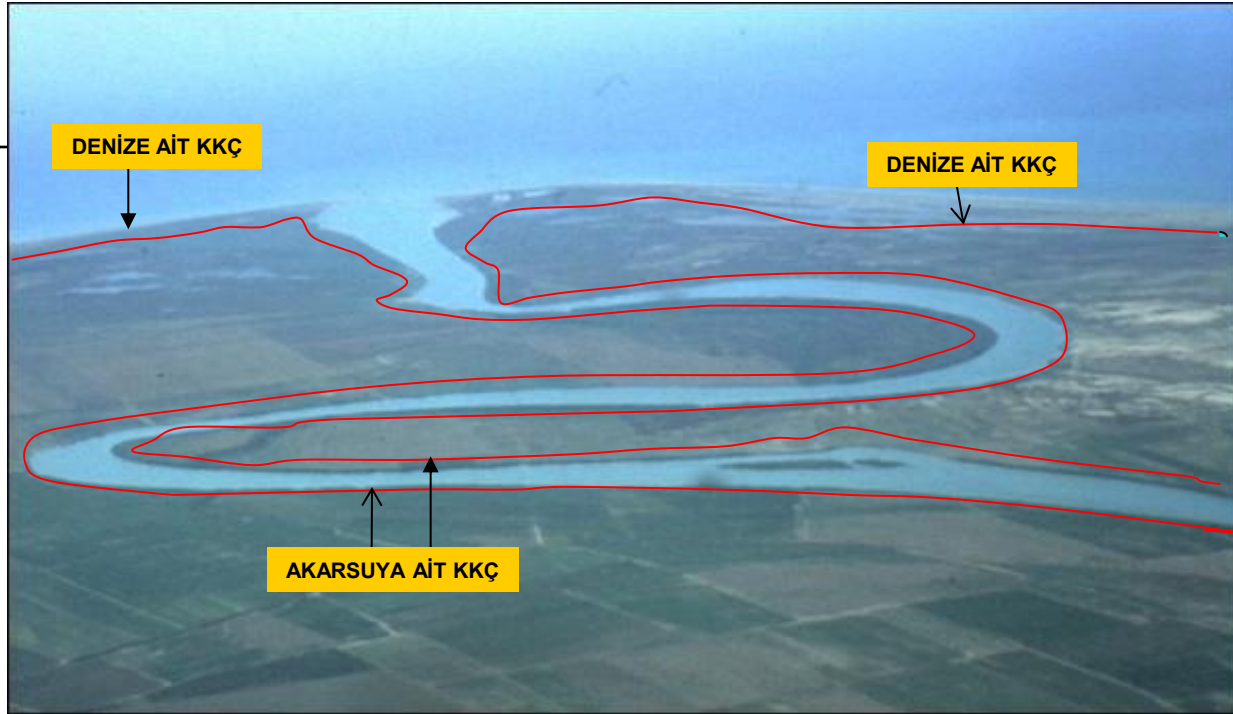

Ülkemiz sınırları içerisindeki akarsuların tamamı kıyı kenar çizgisi tespitine konu olmayıp sadece Kıyı Kanunun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin ek listesinde belirtilen “akarsularımızın nehir tanımına giren kesimleri” kıyı kenar çizgisi tespitine tabi bulunmaktadır.

Ancak teorik olarak bir akarsuyun her yıl aynı yüksekliğe kadar çıkıp, kurak mevsimde geri çekilmesi beklenir ise de yıllar arasındaki iklim salınımlarına bağlı olarak ,akarsu her yıl aynı yüksekliğe erişmeyebilir.Bu nedenle yatak kenarındaki jeomorfolojik kanıtlara, özellikle yüksek su izlerine dayanılarak akarsuyun en yüksek düzeyinin saptanmasına çalışılır ve kıyı kenar çizgisi belirlenir.

**KIYI KENAR ÇİZGİSİ TESPİTİNE KONU OLMAYAN AKARSULARIN
DENİZ, GÖLLERLE BİRLEŞTİĞİ YERLERDE KIYI KENAR ÇİZGİSİ
DENİZ VEYA GÖL KIYI KENAR ÇİZGİSİ OLARAK TESPİT EDİLİR**

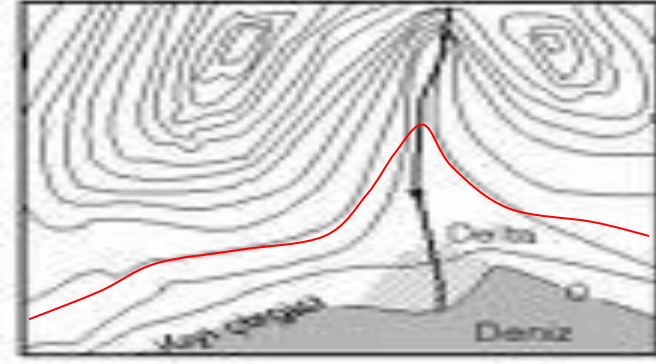
**KIYI KENAR ÇİZGİSİ TESPİTİNE KONU AKARSULARIN DENİZ,GÖLLERLE
BİRLEŞTİĞİ YERLERDE KIYI KENAR ÇİZGİSİ DENİZ VEYA GÖL KIYI KENAR
ÇİZGİSİ İLE BİRLİKTE AKARSU KIYI KENAR ÇİZGİSİ DE TESPİT EDİLİR**

DOLGU YAPILMIŞ ALAN

**DOLDURMA SÜRETİYLE ELDE EDİLMİŞ ARAZİLER KIYIDA KALACAK
ŞEKİLDE KKÇ TEPİT EDİLİR**

HARİTA İLE İLGİLİ HUSUSLAR

K.K.Ç TESPİTİNDE KULLANILACAK HARİTALAR

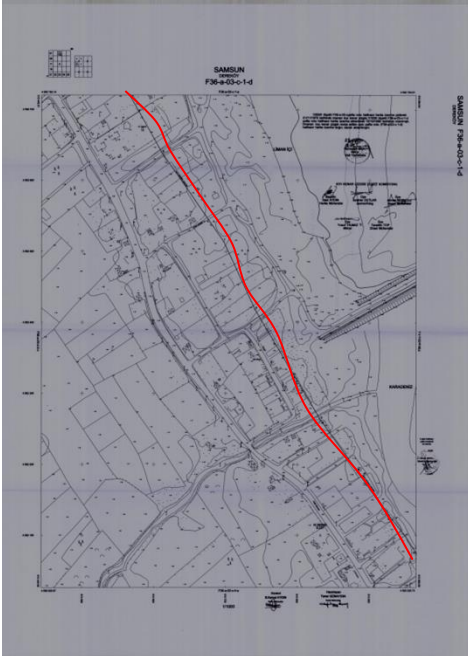
1/1000 ÖLÇEKLİ
ONAYLIHALİHAZIR
HARİTA ÜZERİNE

YOKSA

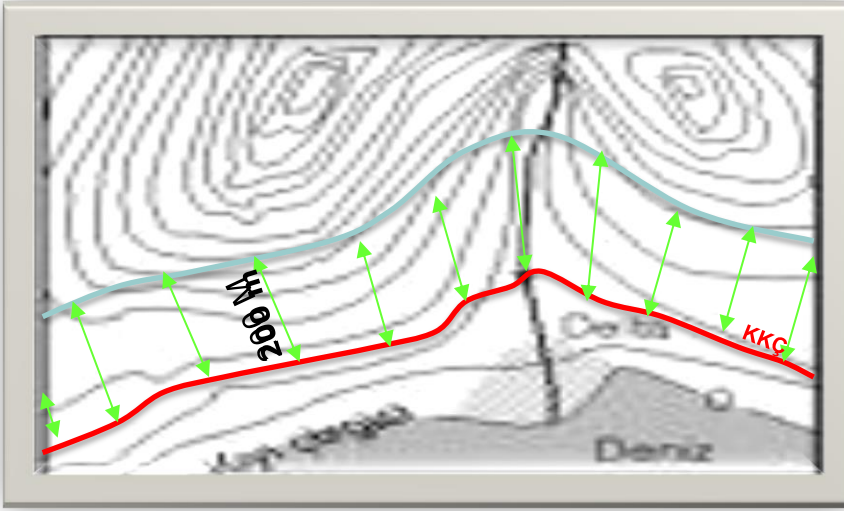
1/1000 ÖLÇEKLİ
FOTOGRAMETRİK,
KADASTRAL,ORTO
FOTO HARİTALAR
ÜZERİNE

YOKSA

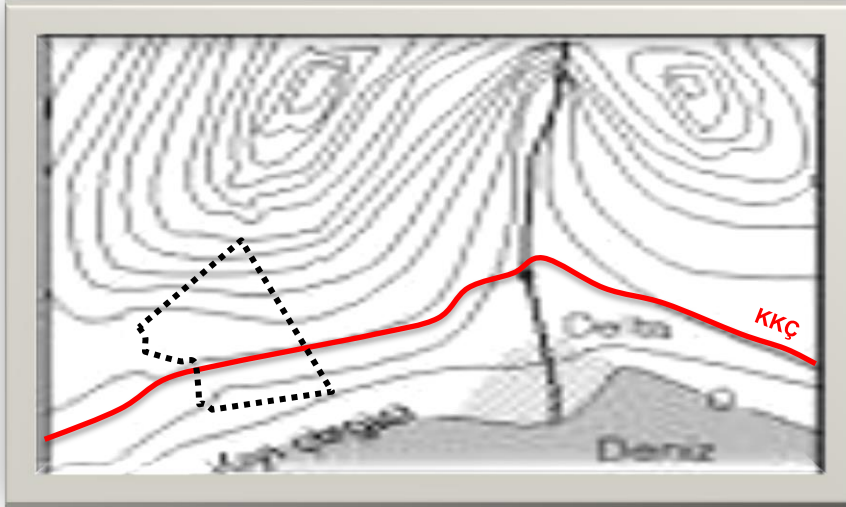
1/2000 VEYA 1/5000
ÖLÇEKLİ
FOTOGRAMETRİK,KADAS
TRAL,ORTOFOTO
HARİTALAR ÜZERİNE

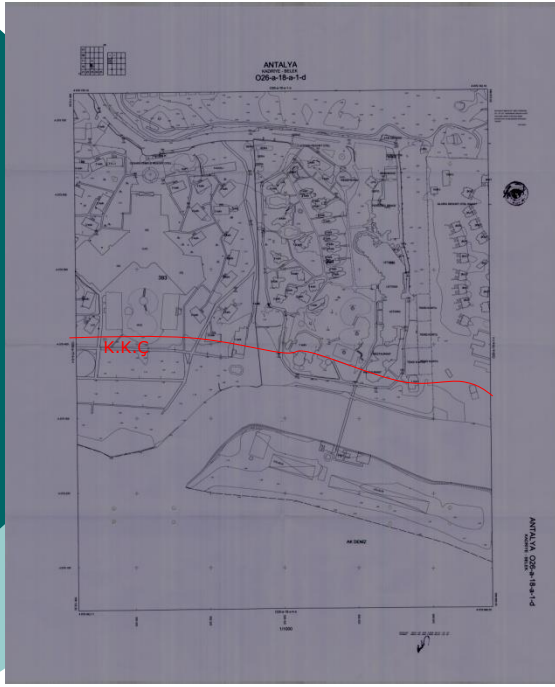
İLGİLİLERİNCE K.K.Ç TESPİT TALEBİ
HALİNDE ONAYLI 1/1000 ÖLÇEKLİ
HALİHAZIR HARİTA ÜZERİNE YAPILMASI
ZORUNLUDUR

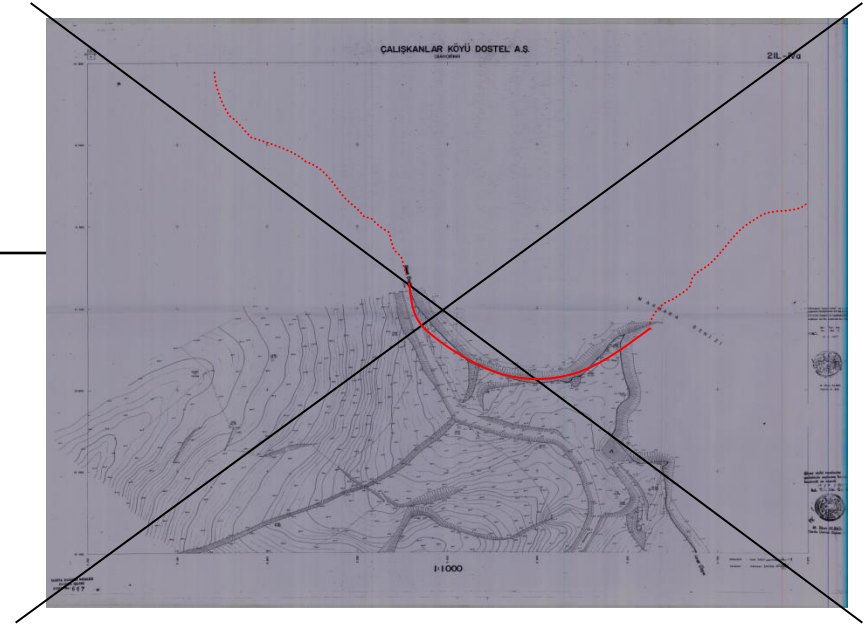
**HALİHAZIR HARİTALAR MUHTEMEL KIYI
KENAR ÇİZGİSİNDEN İTİBAREN KARA
YÖNÜNDE ALÇAK BASIK KIYILARDA EN
AZ 200M, DAR YÜKSEK KIYILARDA EN
AZ 50 M.LİK ALANI GÖSTERMELİ**

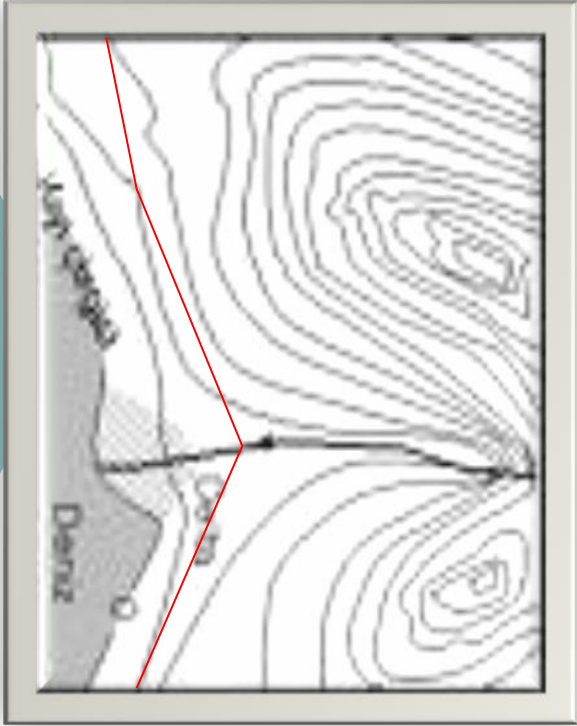
**KIYI KENAR ÇİZGİSİ TALEP ÜZERİNE
YAPILMIŞ İSE HALİHAZIR HARİTA
ÜZERİNETALEP KONUSU
TAŞINMAZLARIN MÜLKİYET SINIRLARI
GÖSTERMELİ**

**KIYI KENAR
ÇİZGİSİNİN PAFTA
BÜTÜNÜNDE
GEÇİRİLMESİ
GEREKMEKTEDİR.DO
LAYISIYLA HARİTANIN
DA BUNA UYGUN
OLMASI
GEREKMEKTEDİR.**

**HARİTALAR GÜNCEL OLMALI VE REVİZE
VEYA İLAVE YAPILMIŞ İSE AYRICA HARİTA
ONAYI YAPILMALIDIR.**

1/1000 VEYA DAHA BÜYÜK ÖLÇ. KADASTRO PAF.

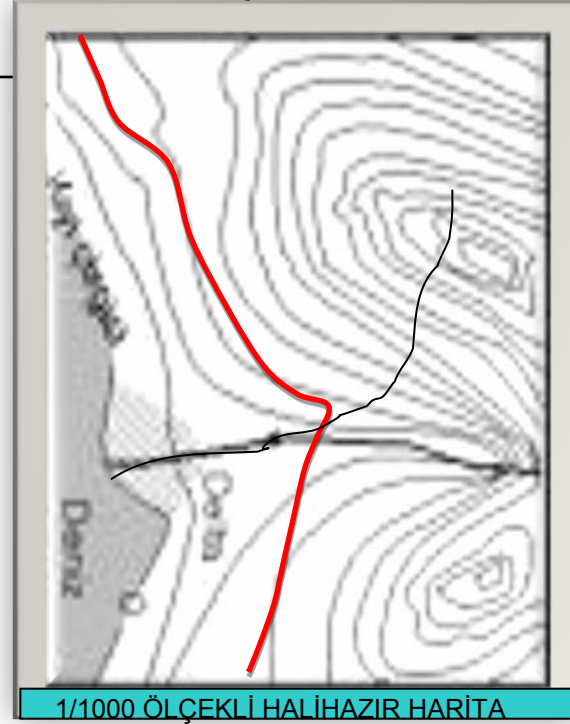

1/1000 ÖLÇEKLİ HALİHAZIR HARİTA

•Daha evvel 1/1000 ölçekli veya daha büyük ölçekli haritalar üzerine çizilerek onaylanmış K.K.Ç. lerinin 1/1000 ölçekli halihazır harita üzerine aktarılması istenirse K.K.Ç.muhtemel k.k.ç den itibaren kara yönünde en az 200 metrelik alanı içeren 1/1000 ölçekli halihazır harita, ilgisince yaptırılarak onaylatıldıktan sonra bu halihazır harita üzerine aktarılarak aktarma işleminin doğruluğu valiliklerce onaylanır ve bilgi için Bayındırlık ve İskan Bakanlığına gönderilir.

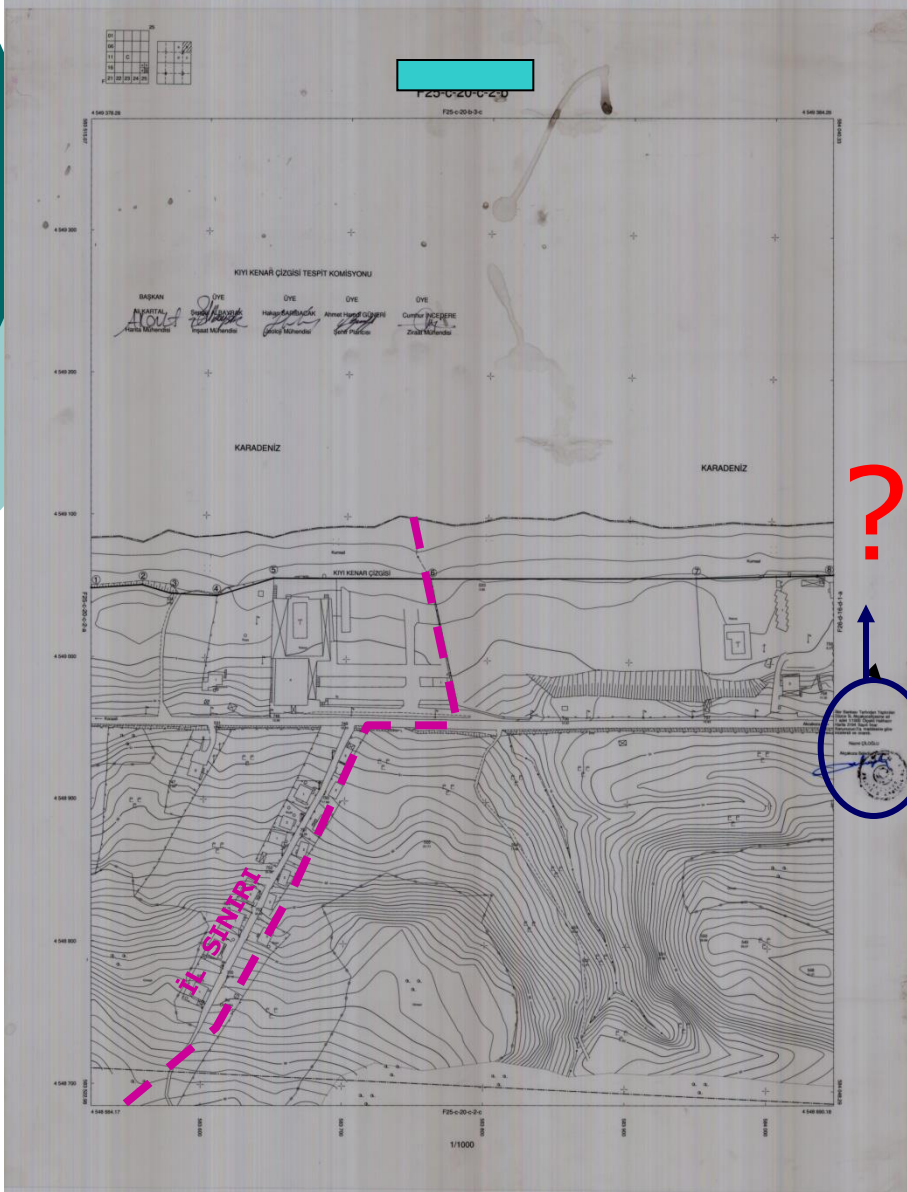

1/2000 VEYA 1/5000 ÖLÇEKLİ HARİTA

1/1000 ÖLÇEKLİ HALİHAZIR HARİTA

Daha önce 1/2000 veya 1/5000 ölçekli haritalar üzerine geçirilerek onaylanmış olan K.K.Ç. varsa bu K.K.Ç.'nin ilgililerince yaptırılacak 1/1000 ölçekli onaylı halihazır harita üzerine aktarılması ve onaylanmak üzere Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

Pafta bütününde yapılmış
ancak farklı il sınırına
rastlayan 1/1.000 ölçekli
haritaların Olması
durumunda harita her iki
ilin ilgili idaresi(Belediye
veya valiliklerce)
tarafından onaylanması
gerekir

K.K.Ç. İLE İLGİLİ BÜRO ÇALIŞMALARI ÇALIŞMALARI

2- TUTANAK İLE İLGİLİ HUSUSLAR

[illegible]

- Tespitin yapıldığı yer il, ilçe, ve mahal belirtilerek tam olarak yazılmalıdır.Tespitin hangi deniz, göl ve nehir kıyısına ait olduğu açıkça belirtilmelidir.**
- Tespitin yapıldığı pafta, ölçek ve numaraları incelemenin başlangıcından itibaren sırayla ve tek tek yazılmalıdır.**
- Yerbilimci ve Ziraat Mühendisi, incelemeler sonucu elde ettikleri bulguları tutanakta ayrı başlıklar altında anlatmalıdır.**
- Komisyon üyelerinin ortak görüşü olan kıyı kenar çizgisinin yeri ve bunun gerekçeleri ile ne tür zemin yapısı ve bitki örtüsünün kıyıda veya sahilde bırakıldığı ayrıntılı olarak izah edilmelidir**

KIYI KENAR ÇİZGİSİNE İLİŞKİN VALİLİK UYGUN GÖRÜŞÜNÜN ALINMASI VE ONAY İÇİN BAKANLIĞA GÖNDERİLMESİ

- Kıyı kenar çizgisini içeren şeffaf pafta
- Paftadan çoğaltılmış bir takım ozalit pafta
- Tutanak
- Ölçü işlemleri ile ilgili bilgi ve belgeler

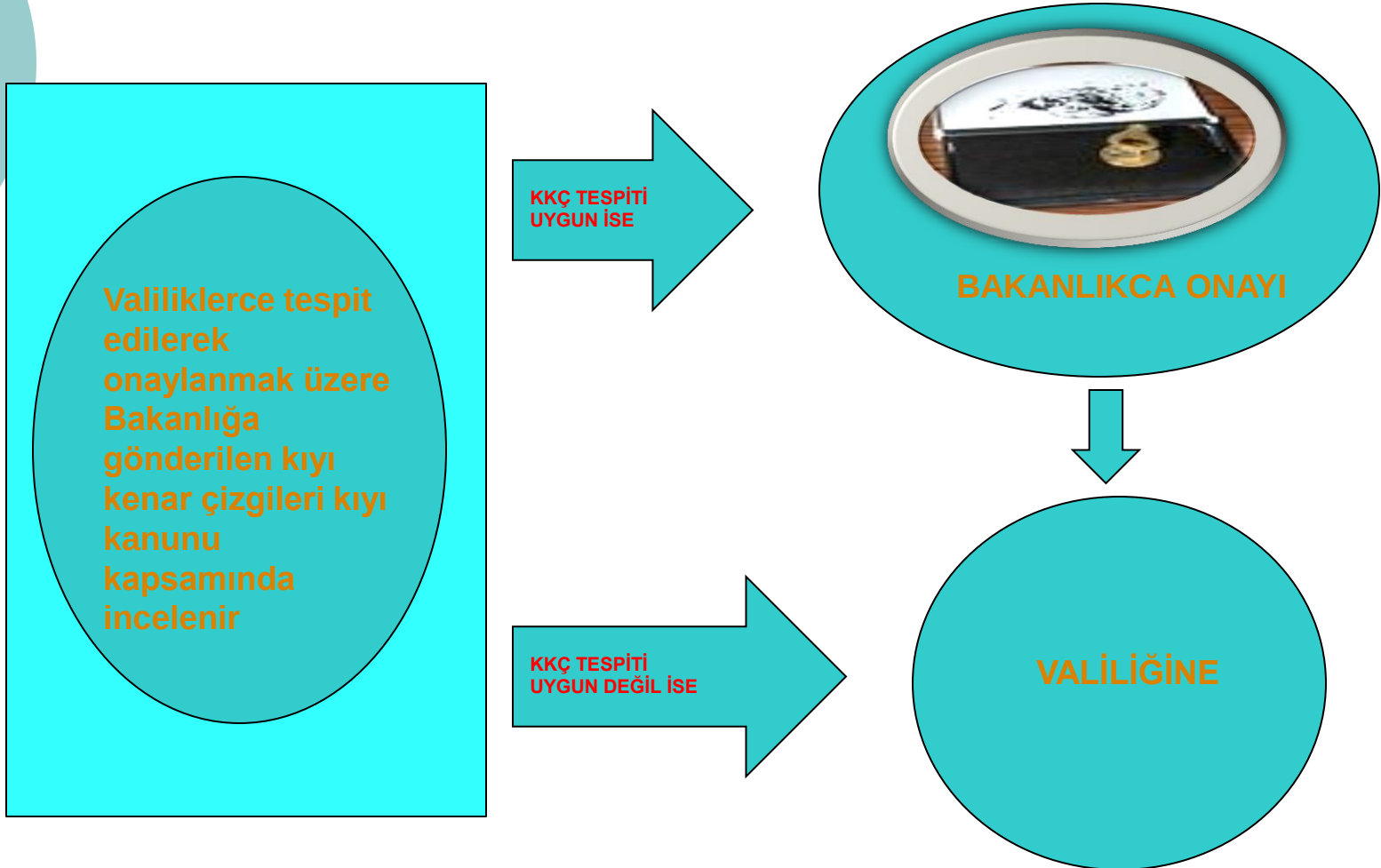
VALİLİK UYGUN GÖRÜŞÜ

VALİLİK

ONAY

BAKANLIK

KIYI KENAR ÇİZGİSİNİN ONAYI

KIYI KENAR ÇİZGİSİNİN İLANI VE DAĞITIMI

KKÇ. İLANI

- KKÇ tespit edilen alan Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde ise Belediye Başkanlığınca tespit edilen ilan yerlerinde
- KKÇ tespit edilen alan belediye ve mücavir alan sınırları dışında ise Valilikçe tespit edilen ilan yerinde
- kıyı kenar çizgisi tespit edilen alan köy sınırları içerisinde kalıyor ise ayrıca köy muhtarlığında

VALİLİK

KKÇ DAĞITIM

- Kadastro Müdürlüğüne
- Yerel maliye teşkilatına
- Belediyesine

Onaylı orijinal kıyı kenar çizgisi paftaları valiliklerce muhafaza edilir.

KIYI KENAR ÇİZGİSİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ

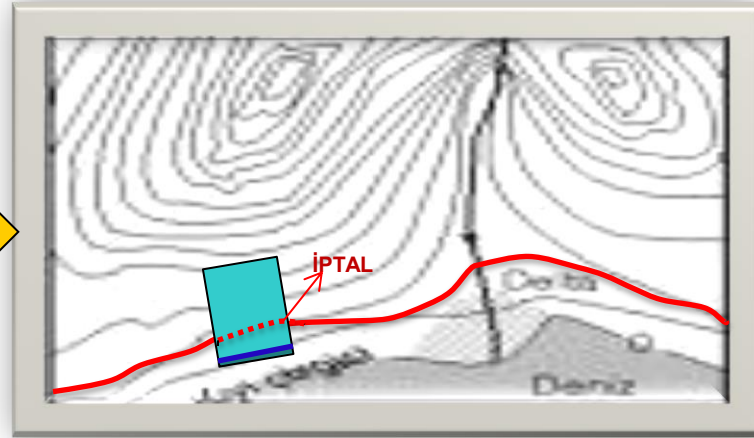
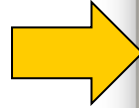
Mahkeme kararı ile iptal edilmesi

Kıyı kenar çizgisi tespit işlemlerinde maddi bir hata yapılması

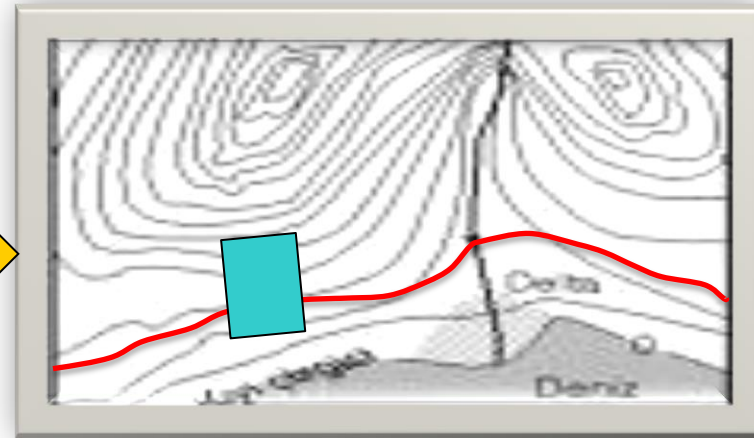
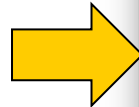
Deprem ve benzeri doğal olaylar nedeniyle kıyı ve gerisinde meydana gelen çökmelere bağlı olarak onaylı kıyı kenar çizginin su içerisinde kalması

KIYI KENAR ÇİZGİSİNİN MAHKEMELERCE İPTAL EDİLMESİ

KKÇ NİN İPTALİ
DURUMUNDA

KKÇ NİN
YÜRÜTMESİNİN
DURDURULMASI
DURUMUNDA

KIYI KENAR ÇİZGİSİNİN İŞLEVİ VE KIYINININ HUKUKİ NİTELİĞİ

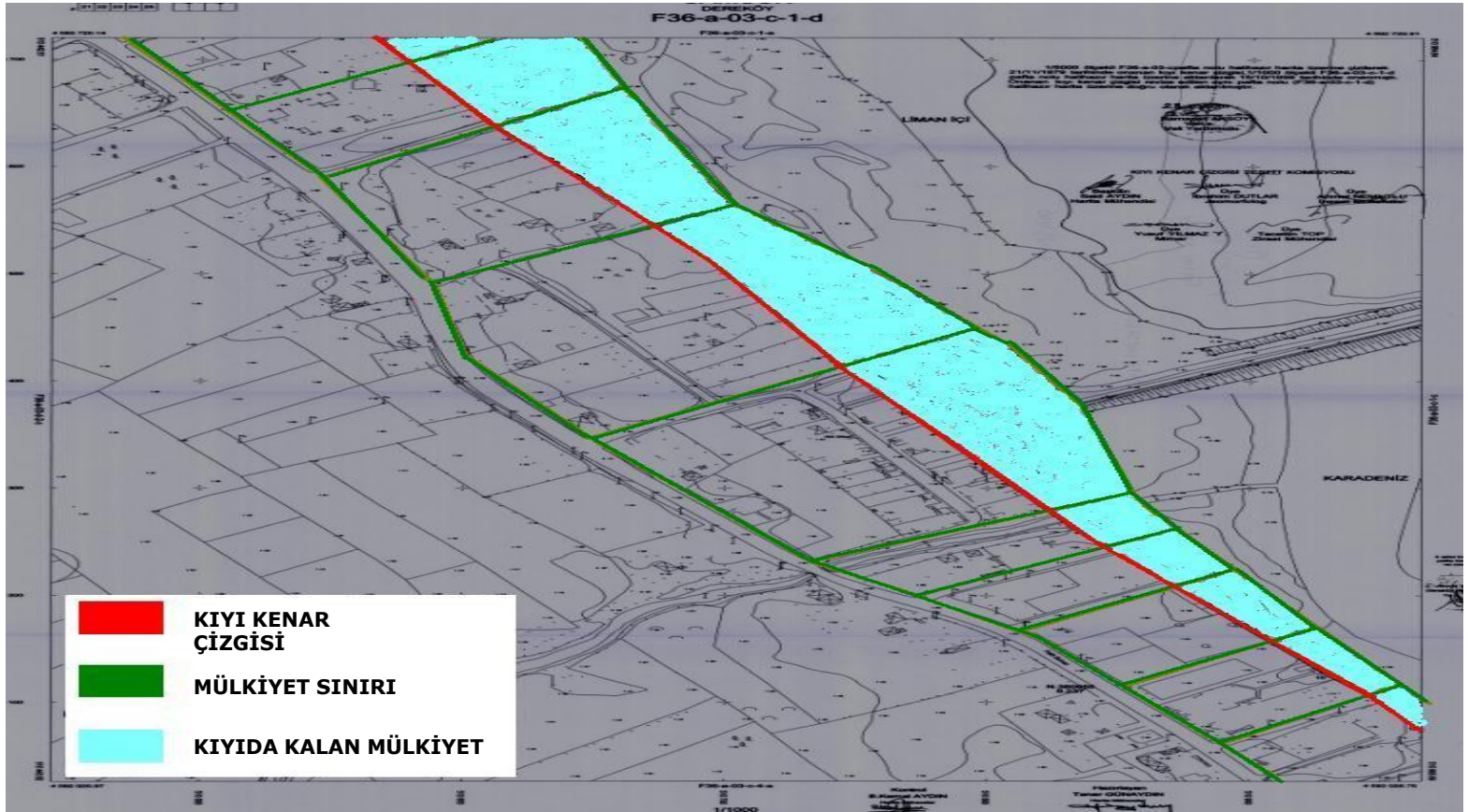

Anayasamızın 43.maddesinde ;" Kıyılar, devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir." hükmü yer almaktadır.

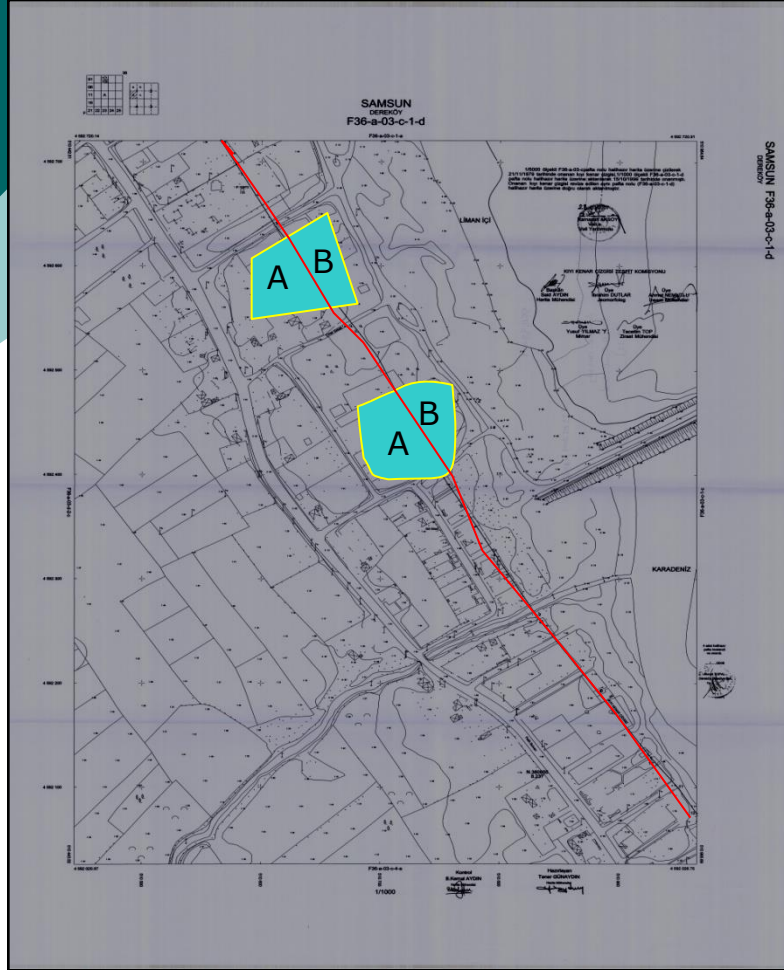
Dolayısıyla kıyı herhangi bir tahsis işlemine gerek olmaksızın doğrudan doğruya doğal yapısından ötürü herkesin serbestçe yararlanmasına sunulmuş sahipsiz kamu malı niteliğindedir. Bunun sonucu; kıyının devir edilmesi, zamanaşımı yoluyla mülkiyetinin kazanılması, tapu sicili hükümlerine bağlı bulunması, haczedilmesi mümkün değildir.

Bu anlamda kıyı kenar çizgisi bir taraftan sahipsiz mal niteliğindeki kıyı alanlarının rejimini belirlerken, öte yandan özel mülkiyet konusu taşınmazların sınırını da belirlemektedir. Bu yönden kıyı kenar çizgisi özel mülkiyet rejimi alanında da bir işlev görmektedir.

KIYI KENAR ÇİZGİSİ TESPİTİ SONUCUNDA KIYIDA KALAN ÖZEL MÜLKİYETE KONU TAŞINMAZLARIN DURUMU

KIYI KENAR ÇİZGİSİ TESPİTİ SONUCUNDA KIYIDA KALAN ÖZEL MÜLKİYETE KONU TAŞINMAZLARIN DURUMU

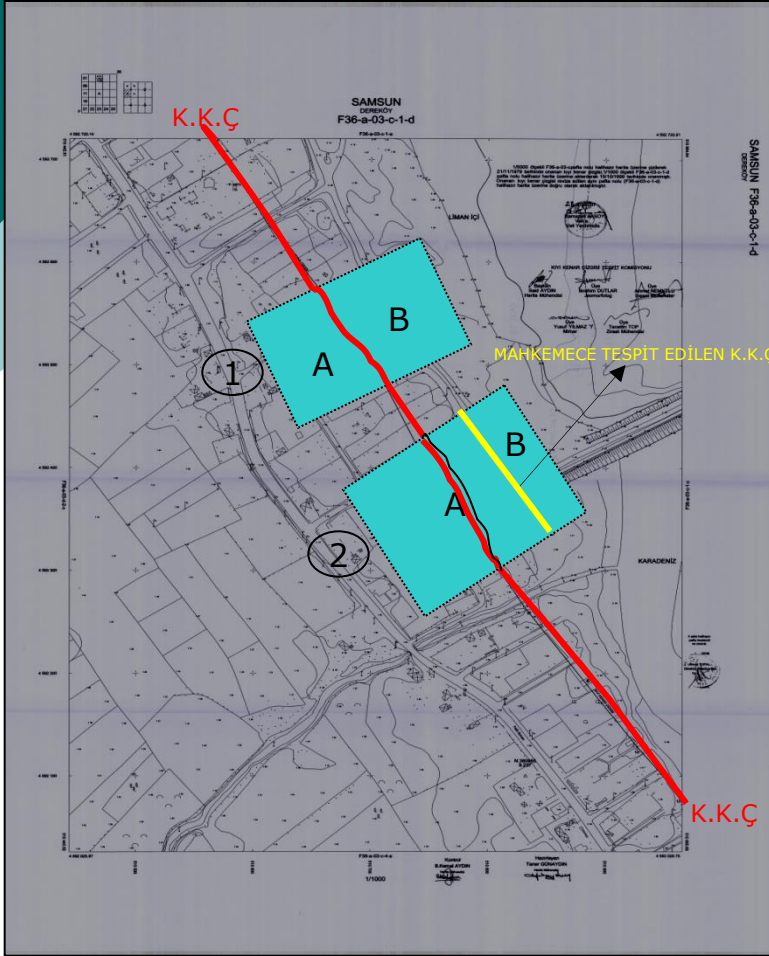

Anayasamızın 43.maddesinde ;" Kıyılar, devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir."hükmü ve

3621 Sayılı kıyı Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin 10 maddesinde yer alan "tespit sonucunda kıyıda kalan özel mülkiyete konu arazilerle ilgili tapu iptal işlemleri ilgili defterdarlıkça yürütülür" Hükmü gereği;

Kıyı kenar çizgisi tespitinden sonra kıyıda kalan özel mülkiyete konu taşınmazların tapularının iptali için, hazine tarafından adli yargıda tapu iptal davası açılır.

KIYI KENAR ÇİZGİSİ TESPİTİ SONUCUNDA KIYIDA KALAN ÖZEL MÜLKİYETE KONU TAŞINMAZLARIN TAPUSUNUN İPTALİ İÇİN ADLİ YARGIDA AÇILAN DAVALAR SONUÇUNDA MAHKEME İKİ FARKLI ŞEKİLDE KARAR VERMEKTEDİR.

1-Mahkeme İdarece (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca) onaylanan kıyı kenar çizgisini dikkate alarak taşınmazın Kıyıda kalan kısmının iptali yönünde karar vermektedir.

2-Mahkeme İdarece (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca) onaylanan kıyı kenar çizgisini dikkate almadan bilirkişiler marifetiyle ayrıca kendisinin tespit ettiği kıyı kenar çizgisine göre taşınmazın Kıyıda kalan kısmının iptali yönünde karar vermektedir.

Mahkeme idarece onaylanmış bir kıyı kenar Çizgisi varken ayrıca kendisinin de ikinci bir kez kıyı kenar çizgisi tespiti yapmasını Yargıtay İçtihatları Birleştirme Hukuk Genel Kurulunun "Kural olarak mülkiyet hukuku yönünden k.k.ç belirlenmesi görevinin adli yargıya ait olduğuna;ancak 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 9.maddesi uyarınca idare tarafından k.k.ç belirlenmiş ve yazılı bildirimle rağmen yasal süresi içerisinde idari yargıya başvurulmaması nedeniyle yargı yolunun kapanmış olması veya idari yargı tarafından verilip kesinleşmiş karar bulunması durumunda, bunlara uygun şekilde k.k.ç nin adli yargı tarafından saptanması gerektiğine" yönündeki28.11.1997 tarih ve E.96/5,K.97/3 sayılı karına dayandırmaktadır.

The image is a topographic map of the Samsun F36-a-03-c-1-d area. A red line, labeled 'K.K.Ç' at both ends, runs diagonally across the map. A cyan square, labeled 'MÜHÜR HUKUKİ ACISIYINDAN GEÇERLİ OLAN K.K.Ç', is overlaid on the map. The map includes various geographical features, roads, and buildings. A scale bar at the bottom indicates a distance of 1/1000. The map is titled 'SAMSUN F36-a-03-c-1-d' and 'F36-a-03-c-1-d'.

Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulunun 28.11.1997 tarih ve E.1996/5 – K.1997/3 sayılı kararının içeriğine uygun olarak, Bakanlığımızca onaylanmış kıyı kenar çizgisi imar hukuku yönünden(imar uygulamalarında geçerli olmak üzere) aynen korunması, mülkiyet hukuku yönünden (mülkiyete yönelik uygulamalarda geçerli olmak üzere) de Adli Yargı tarafından tespit edilen kıyı kenar çizgisi ilgili paftasına işlenerek uygulama yapılmaktadır.Başka bir anlatımla aynı alanda Bakanlığımız ve mahkeme tarafından tespit edilmiş iki farklı kıyı kenar çizgisi oluşmakta ancak bunlardan bakanlığımızca onaylanan kıyı kenar çizgisi imar uygulamalarında, Adli Yargı tarafından tespit edilen kıyı kenar çizgisi ise mülkiyete ilişkin uygulamalarda geçerli sayılmaktadır.

The image is a topographic map of the Samsun F36-a-03-c-1-d area. A red line, labeled 'K.K.Ç' at both ends, runs diagonally across the map. A cyan square, labeled 'MÜHÜR HUKUKİ ACISIYINDAN GEÇERLİ OLAN K.K.Ç', is overlaid on the map. The map includes various geographical features, roads, and buildings. A scale bar at the bottom indicates a distance of 1/1000. The map is titled 'SAMSUN F36-a-03-c-1-d' and 'F36-a-03-c-1-d'.

Bakanlığımızca onaylanmış kıyı kenar çizgisinin bulunduğu bir alanda, Adli Yargı tarafından ikinci ve farklı bir kıyı kenar çizgisi tespit etmesi karşında Bakanlığımızca yapılan bu uygulamanın iptali için *"aynı alanda birden fazla kıyı kenar çizgisi olamayacağı, bu alanlarda mahkemece belirlenen kıyı kenar çizgisinin tek başına geçerli olması gerektiği"* gerekçeleri ile İdari yargıda dava açılmış ve dava sonunda da mahkeme bakanlığımız uygulamasının doğru olduğu yönünde karar vermiştir. Bu karar Danıştay tarafından da onaylanmıştır.

-
-
- **Kıyıda kalan özel mülkiyete konu taşınmazların tapularının mahkemelerce iptal edilmesiyle birlikte bir kısım vatandaşlar konuyu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşımış Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de özet olarak kıyıda kalan özel mülkiyete konu taşınmazların karşılığının tazmin edilmesi gerektiği ancak ülkemizde buna yönelik iç hukuk yollarının kapalı olduğu gerekçesiyle ülkemizi taşınmaz sahiplerine belirli miktarlarda bedel ödenmesi yönünde kararlar almıştır.**
 - **Ancak, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin bu kararları karşısında, yine kıyıda kalan özel mülkiyete konu taşınmazların iptali ile ilgili açılan davalarda Yargıtay; kıyıda kalan özel mülkiyete konu taşınmazların karşılığı bedelin tam olarak olmasa bile tazmin niteliğindeki bir bedelin ödenmesi gerektiği yönünde karar vererek kıyıda kalan özel mülkiyete konu taşınmazların karşılığının kısmen de olsa karşılanması yönünde iç hukuk yolunu açmıştır.**

Bunun yanında, Yargıtay 1. hukuk Dairesinin 01.11.2007 tarih, ve E. 2007/8538, K.2007/10353 no.lu, 23.10.2007 tarih, ve E. 2007/6214, K. 2007/9985 no.lu kararlarında, kıyıların kamunun yararlanacağı yerlerden olduğu, buralarda tapunun iptalinde Anayasanın 43., Tapu kanununun 33., Kadastro Kanununun 16., maddesi göz önüne alınarak kamu yararının bulunduğu kabulünün gerekeceği, kişinin mülkiyet hakkı sona erdirilirken, karşılıklı hak dengesinin sağlanması için mülkiyet hakkı sahibine tazmini nitelikte bir bedelin ödeneceği, tazminat nedeninin yasa dışı bir işlemde değil hak dengesinin sağlanmasından kaynaklandığından, taşınmazın tam değerinin karşılanması da gerekli olmadığı yönünde kararlar vermiştir.

TEŞEKÜRLER..

Sayit ALTIN